

Neodvisno življenje hendikepiranih

Neodvisno življenje hendikepiranih je program, namenjen vsem hendikepiranim, ki želijo živeti neodvisno oziroma v svojem stanovanju izven zavodov, domov za ostarele, bivanjskih skupnosti in drugih institucionaliziranih oblik življenja ali pa se osamosvojiti od pomoči družinskih članov.

 [Manifest neodvisnega življenja \(165.1 KiB\)](#)

Program OA

Program v praksi zagotavlja osebno asistenco, ki omogoča posamezniku vzpostavljati lastno neodvisnost, mu zagotavlja večjo samostojnost in avtonomnost na vseh področjih svojega življenja. Uporabnik sam izbere osebe in jim s koordinatorjevo pomočjo razloži vse svoje potrebe, način in vrsto dela. Na ta način si uporabnik sam organizira in vodi pomoč, ki jo potrebuje. Pomoč vključuje osebno nego, gospodinjska opravila, spremstvo in druga fizična opravila, ki jih uporabnik ne more opravljati oziroma potrebuje pri tem določeno pomoč. Posameznik postane aktiven upravljalec lastnega življenja in avtonomno sprejema lastne odločitve.

V program se vključujejo uporabniki z različnimi vrstami hendikepa, stari od 18 do 65 let, pri tem pa imajo prednost tisti, ki potrebujejo več fizične pomoči, mlajše hendikepirane osebe ter aktivni (zaposleni) uporabniki.

Osebna asistenca je lahko fizična pomoč ali pomoč pri premagovanju senzornih ovir in je odvisna od stopnje oz. vrste hendikepa ter potreb, ki jih posameznik ima. Vsak posameznik, ki želi in potrebuje osebno asistenco, se obrne na koordinatorje projekta, le-ti podajo prve informacije o načinu delovanja projekta, seznanijo ga o pravicah ter obveznostih uporabnikov, dobi [vprašalnik o uvrstiti na čakalno listo](#) in potrebah glede osebne asistencije in pristopno izjavo. Opravi se tudi razgovor, na podlagi katerega dobimo vse potrebne informacije za pričetek oblikovanja storitve in obsega osebne asistencije. Pred vključitvijo v program se podpiše dogovor, v katerem so definirane pravice in obveznosti uporabnika, izvajalcev in osebnih asistentov. V dogovoru se povsem individualno definira obseg in vrsta storitve ter način nujenja pomoči. V primeru, da uporabnik nima urejenih drugih ustreznih razmer za zagotovitev osebne asistencije (živi v instituciji in si še ureja stanovanjski problem) ali v primerih, ko na projektu ni razpoložljivih mest, ga uvrstimo na čakalno listo. Nudimo tudi pomoč in informacije za vse vidike opolnomočenja posameznika.

Na podlagi vprašalnika, ki ga je uporabnik izpolnil, mu na razgovor pošljamo več kandidatov med katerimi si izbere sebi ustreznega asistenta. Na začetku uporabnik jasno postavi zahteve in naloge dela, skladno z obstoječo zakonodajo s področja zaposlovanja in internimi pravilniki. Uporabnik je dolžan sestavljati urnik dela, voditi evidenco prisotnosti osebnega asistenta in mesečno obveščati o poteku dela koordinatorja projekta. Dolžnost uporabnika je tudi aktivna participacija pri oblikovanju politike projekta oziroma sodelovanje pri promociji in uresničevanju načel in principov neodvisnega življenja.

Osebnе asistentke in asistente zaposlujemo preko različnih programov subvencioniranih zaposlitev. Le-ti praviloma nimajo nobenih predhodnih izkušenj, ampak se priučijo vseh vidikov dela in načina nudenja pomoči posameznemu uporabniku. Posameznik v odnosu do svojega asistenta sprejme vlogo neformalnega delodajalca in ima tudi točno določene obveznosti ter dolžnosti, predvsem pa je dolžan vzdrževati korekten in spoštljiv odnos.

Tako vsak novo vključen uporabnik, kakor tudi vsak nov osebni asistent, je deležen izobraževanja o neodvisnem življenju, kjer jih seznanjamo s principi in načeli neodvisnega življenja, pravicami in dolžnostmi na projektu in drugimi praktičnimi in formalnimi napotki in informacijami. Uporabnik mora postati oziroma biti dober delodajalec, ki je sposoben voditi lastno asistenco. Osebni asistent pa mora biti seznanjen z obveznostmi in nalogami, ki izhajajo iz njegovega dela, s pravicami, ki mu pripadajo in mejami profila poklica, ki se jih je dolžan držati.

Definicija neodvisnega življenja: posamezniki si sami urejujejo svoje življenje glede na svoje želje, zmožnosti in potrebe. Posamezniki s tem sprejemajo tudi odgovornost za svoje odločitve in tudi vse dolžnosti, ki izhajajo iz upravljanja in vodenja osebne asistencе. Pravica do osebne asistencе je ena od temeljnih pravic, ki posamezniku omogoča večjo enakopravnost in nadzor nad svojim življenjem.

S programom NŽH so povezane tudi druge aktivnosti:

Zbiranje in posredovanje informacij

Svetovanje

Zagovorništvo

Izobraževanje osebnih asistentov, uporabnikov, strokovnih delavcev

Opolnomočenje

Zakonodajni predlogi in pobude, ki zadevajo neodvisno življenje hendikepiranih in enake možnosti

Računovodsko administrativne storitve povezane z zaposlovanjem

Program podpirajo

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, FIHO, Občine: MOL, Slovenj Gradec, Koper, Trbovlje, Kobarid, Turnišče, Črenšovci, Vipava, Izola, Braslovče, Kamnik, Ajdovščina, Prebold, Radovljica, uporabniki in donatorji.